

การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับผู้ปกครองและชุมชน

กระบวนการดำเนินงาน

โรงเรียนมีการประชุมวางแผน โครงการกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน จึงได้รับความร่วมมือ จากผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้นำในการทำงานเชิงรุกร่วมกับ ชุมชน เช่น กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานภายนอก ได้แก่ อบต.สามัคคี รพสต.ผากกลางนา โรงเรียนประถมนในเขตพื้นที่บริการ สถานีตำรวจภูธรอำเภอป่าโมก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี อสม.บ้านศรีวิไล โรงเรียนโมหินสุมิตร สมาคมครูอำเภอป่าโมก อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท อุทยานแห่งชาติดงใหญ่-ป่าโมก โรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก อำเภอป่าโมก สถานศึกษามีส่วนร่วมในการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่องและ สม่าเสมอ

ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนสามัคคีพิทยาคารเป็นโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมค่อนข้างมีรายได้น้อย บางครอบครัวที่มีการหย่าร้างก็ส่งผลกระทบต่อรายได้ในครัวเรือน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนบางคนมีความขัดสนต่อค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โรงเรียนจึงเห็นปัญหาดังกล่าว จึงหาแนวทางแก้ไข สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนภาคีเครือข่าย เพื่อให้ชุมชนและภาคีเครือข่ายเข้ามาส่งเสริม สนับสนุน ด้านทุนการศึกษาวัสดุอุปกรณ์ด้านการเรียน ทั้งนี้โรงเรียนจะสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชนและภาคีเครือข่าย โดยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นประเด็นหลัก 3 ด้านดังนี้

1. การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมสัมพันธ์

1.1 เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียน ผู้เรียน โดยเชิญผู้นำชุมชน เช่น พระภิกษุ ผู้ปกครอง นักเรียน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ฯลฯ มาร่วมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางในการ ปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

1.2 สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้ชุมชน ตระหนักว่ากระบวนการจัดการศึกษา เป็นหน้าที่ของคนทุกคนในชุมชน การช่วยเหลือหรือการมีส่วนร่วมควรเกิดจากความศรัทธาและเต็มใจอย่างแท้จริง

1.3 เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเป็น "ผู้ถ่ายทอดภูมิความรู้" ในหลาย ๆ รูปแบบ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ทั้งภาครัฐและธุรกิจเอกชน

1.4 ให้ชุมชนในการควบคุมดูแลบุตรหลานของตนเอง ซึ่งเป็นสมาชิกในชุมชน โดยขอความร่วมมือช่วยดูแล นักเรียน ควบคุมนักเรียนมิให้กระทำ ในสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ให้ชุมชนเป็นฐาน หรือครอบครัวเป็นฐาน สร้างเยาวชน

1.5 ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ความสำเร็จ ของการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ใน รูปแบบต่าง ๆ เช่น ประชุมผู้ปกครอง จัดงานประจำปี จัดนิทรรศการ และแสดงผลงานนักเรียน

2. วิธีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2.1 นักเรียน จะเป็นสะพานเชื่อมให้อย่างดี โดยใช้กิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้กระทำ เช่น การดำเนินงานเกษตรกรภายใต้โครงการค่ายพัฒนาเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครู เป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดชุมชนอยู่แล้ว เมื่อได้รับเชิญไปร่วมเป็นเกียรติในงานต่าง ๆ ใน ชุมชน ควรถือโอกาสนั้น สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันสัมพันธ์งานของโรงเรียน งานของชุมชน ตามโอกาสที่เอื้ออำนวย หรือร่วมกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้ กิจกรรมทำความสะอาด และชุมชน เป็นต้น

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนและผู้นำชุมชน ควรเชิญเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง เช่น งานกีฬาประจำปี งานวันแม่แห่งชาติ งานวันพ่อแห่งชาติ งานทำบุญโรงเรียน ที่สำคัญที่สุด คือให้ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้นำชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากที่สุด

2.4 โรงเรียน ควรเข้าไปเป็นที่ปรึกษากับชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนอาจจะยังไม่มีความรู้ ความ เข้าใจเพียงพอ เช่น สารสนเทศและเทคโนโลยีประจำตำบล ศูนย์ผลิตภัณฑ์อาชีพ ทิศทางการ พัฒนาชุมชน การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เกษตรปลอดสารพิษ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังคมอยู่เย็นเป็นสุขโดยอาจทำในลักษณะการเสวนากลุ่มเพื่อร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง จะทำให้ชุมชนเห็นคุณค่าของโรงเรียน และสร้าง ศรัทธาให้เกิดขึ้นกับโรงเรียน

2.5 กิจกรรม โรงเรียนสามารถที่จะริเริ่มกิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน เป็นสะพานเชื่อมโยง ชุมชน และโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรม และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

2.6 ความต่อเนื่อง ความสม่ำเสมอ และทำอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำจนกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร และชุมชน จะนำไปสู่ความยั่งยืนในที่สุด

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนนั้น มีปัจจัยอันเป็นเงื่อนไขการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนที่จะ นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์

3.1 ท่าทีของผู้บริหารโรงเรียนและครู ท่าที สีลา การกระทำที่แสดงออกต่อชุมชนว่ามีความจริงใจ และเป็นประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด การไม่แปลกแยกจากวัฒนธรรมชุมชน และแสดงออกถึงความเคารพในศักดิ์ศรีของชาวบ้านจะเป็นกลไกนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

3.2 การสร้างความคุ้นเคยกับสมาชิกของชุมชน ครูและผู้บริหารโรงเรียน ควรเข้าหา เข้าใจ เข้าถึง ชาวบ้าน หรือผู้นำชุมชนก่อน ทำอย่างไรให้เกิดความรู้ ความรัก ความสนิทสนม ก่อเกิดทั้งน้ำใจ ไมตรี ความมีสมานฉันท์เชิงญาติมิตร

3.3 ความเชื่อความศรัทธา ที่ชุมชนมีต่อโรงเรียน โดยเกิดจากการทำงานของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนที่เสียสละ อุทิศและทุ่มเท เพื่อบุตรหลานของชุมชน ผนวกกับการเป็น ตัวแบบต้นแบบ ที่ดีจนเป็นที่ศรัทธา เชื่อถือเชื่อมือเชื่อมั่น ว่าเป็นที่พึ่งของบุตรหลาน และชุมชนได้ อันนี้จะนำไปสู่ การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือด้วยดี

3.4 การให้บริการทางวิชาการ โดยทำให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน เป็นศูนย์รวมทางวิชาการ แหล่งรวบรวมข้อมูล ศูนย์รวมวัฒนธรรมและภูมิปัญญา โดยมีครูเป็นผู้นำทางปัญญา สามารถตอบสนองความต้องการทาง ประชาชนได้เต็มศักยภาพ เช่น แหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สวนสมุนไพร เป็นต้น

3.5 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชน ในรูปแบบกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือมีส่วนร่วมด้วยช่วยกันจัดการศึกษา พัฒนา โรงเรียน การจัดการเรียนการสอน ทั้งในรูปแบบ กำกับ ส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง พัฒนา คุณภาพการศึกษา สู่วิถีความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

3.6 การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจที่ดีต่อชุมชน เพราะอาจมีบางสิ่งบางอย่างที่ เข้าใจไม่ตรงกัน อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โรงเรียนควรมีรูปแบบ ประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายให้เข้าถึง ชุมชนได้ทุกที่ ทุกเมื่อ ทุกโอกาส ที่เหมาะสม

3.7 กิจกรรมที่โรงเรียนจัดต้องสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน มากกว่าที่โรงเรียนจะได้รับ ฝ่ายเดียว สำคัญต้องสอดคล้องกับปัญหาปากท้อง เศรษฐกิจ และชีวิตจริง จะเห็นได้ว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนให้ยั่งยืน ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน ต้องมุ่งมั่น จริงจัง และต่อเนื่องจึงจะส่งผลให้เกิดการทำงานร่วมกัน ในลักษณะกัลยาณมิตรอย่างยั่งยืน

**การมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน
โรงเรียนสามัคคีพิทยาคาร ปีการศึกษา ๒๕๖๖**

ลำดับที่	เรื่อง	จำนวนครั้ง
๑	ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง	๖
๒	ชุมชนร่วมพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์โรงเรียน	๔
๓	นักเรียนร่วมช่วยงานชุมชน	๗
๔	ร่วมงานพิธีต่าง ๆ ของโรงเรียนและทางอำเภอ น้ำโสม	๗
๕	ร่วมงานเลี้ยงรับเลี้ยงส่ง ย้ายดำรงตำแหน่งใหม่	๑๕
๖	ประชุมวางแผนกับคณะครู และหน่วยงานภายนอก	๑๓
๗	กีฬาภายใน ร่วมสนับสนุนกีฬา	๔
๘	งานทำบุญตักบาตร มอบทุนการศึกษา	๑๑
๙	เยี่ยมคารวะ ในวาระเข้ารับตำแหน่งใหม่	๔
๑๐	กิจกรรมจากหน่วยงานภายนอกและกิจกรรมในโรงเรียน	๑๙

ผลการดำเนินงาน

จากผลการดำเนินงานสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน มีโครงการ/กิจกรรมร่วมกัน จำนวน ๙๐ ครั้ง